

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **M. T.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 7. října 2011, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. února 2013, č. j. 42 Ad 181/2011 - 59, s níž byl spojen též návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. února 2013, č. j. 42 Ad 181/2011 - 59 **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Praze zrušil v návěti uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované (dále jen „stěžovatelka“) ze dne 7. října 2011, č. j. X a předcházející rozhodnutí ze dne 6. června 2011, č. j. X a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Napadeným rozhodnutím stěžovatelka zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 6. června 2011, č. j. X, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o starobní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, neboť nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na starobní důchod.

[2] V kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek „Městského soudu v Praze“ (správně Krajského soudu v Praze, dále jen „krajský soud“) zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Stěžovatelka uvedla, že pokud by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, dostala by se věc do stadia nového posouzení žaloby. Krajský soud by pak mohl, jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, rozhodnout opačně než v prvním žalobním řízení, v důsledku čehož by došlo k „obživnutí“ původního rozhodnutí stěžovatelky. Důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu by však nebylo zrušení v mezidobí vydaného nového rozhodnutí stěžovatelky. Nastala by tak situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí

o téže věci. Výše nastíněný výsledek je podle názoru stěžovatelky zcela nežádoucí, neboť takovou situaci není možné existujícími procesními instituty prakticky řešit. Rozhodnutí o původní žalobě by pak dle stěžovatelky ztratilo smysl, což by vedlo k naplnění pojmu nenahraditelné újmy ve smyslu § 73 odst. 2 (sic!, stěžovatelka používá dikci tohoto ustanovení před novelou provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony) ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Podle ustanovení § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle ustanovení § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

[4] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyjádřila tak, že s návrhem nesouhlasí, neboť by to znamenalo oddálení věcného řešení její důchodové věci a vedlo k další újmě žalobkyně, které je již několik let postupem ČSSZ upírán nárok na přiznání a především výplatu důchodových dávek, v současné době jediného jejího příjmu.

[5] Jak již dříve Nejvyšší správní soud ve své četné judikatuře konstatoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik nepoměrně větší újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, tak budou nepochybně představitelné na straně žalovaného správního orgánu v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému (dle dřívější dikce § 73 odst. 2 s. ř. s.) v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení ze dne 20. září 2006, č. j. 6 Ads 99/2006 - 33 či usnesení ze dne 5. ledna 2005, č. j. 1 Afs 106/2004 - 49, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS)].

[6] S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. dubna 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu

pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

[7] Nejvyšší správní soud na základě uvedeného názoru rozšířeného senátu dospěl k závěru, že tento nežádoucí stav, který v daném případě reálně hrozí, je v rozporu s principem právní jistoty, a lze v něm tudíž spatřovat nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Současně usoudil, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, s nímž by naopak byl v rozporu důsledek popsany výše, čemuž má přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zabránit. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

[8] Zbývá dodat, že Nejvyšší správní soud v obdobných případech postupuje stejně jako nyní, o čemž svědčí početná a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (například usnesení č. j. 6 Ads 146/2011 - 99 z 22. prosince 2011, usnesení č. j. 3 Ads 11/2012 - 27 z 15. února 2012, usnesení č. j. 4 Ads 120/2012 - 30 ze dne 7. prosince 2012, usnesení sp. zn. 6 Ads 18/2013 ze dne 10. dubna 2013 a mnohé další).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu